

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. VIII. De effectu appellationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

ne vel à jure præfixum, non currit appellanti, compromisso durante, vel de partium expresso consensu: nisi periculo imminente ex mora Judex aliud decernat.

2797. Not. 4. tres dari casus, in quibus appellans, etiam carens Apostolis, appellationem prosequi potest, prout expressè statuitur in Clem. 2. h. t. ibi: *quod si Judex in termino, ad dandum Apostolos præfixo, per eum ipso appellanti petenti non dederit, aut, si, dum peterentur Apostoli, responderit, se daturum eosdem, nullo termino cerio sibi præfixo: vel intra juris terminum se eos asseruerit velle dare, & postea per appellationem, congruo loco, & tempore sapius, & instanter, uno contextu etiam, requisitus, eos non curaverit intra eundem terminum exhibere; appellationem suam ex tunc prosequi possit appellans, ac si expressè fuissent eidem Apostoli denegati; his præmissis.*

2798. Ad quæstionem initio §. propositam, dicendum 1. interponenti appellationem, obligari Judicem à quo dare Apostolos dimissorios, si legitimè interponatur; nec obstat causa eam repellendi, vel refutatorios, si justè non admittat, quibus testatur, se propter has, illas causas, appellationi frivole reverentiales denegasse, & refutatorios substituissè; cujus ratio sumitur ex L. sciendum 6. ff. de appellat. recip. ibi: *sciendum est, cum appellatio non recipitur, præcipi sacris constitutionibus, omnia in eodem statu esse, nec quicquam novari, etiam si contra fscum appellatum sit: eumquè, qui appellationem non receperit, opinionem suam confessam per relationem manifestare, & causam, pro qua non receperit appellationem, ejusquè exemplum litigatorì edere debere, mandatis caveatur.*

2799. Dicendum 2. Judici, ad quem appellans venit cum: Apostolis refutatorijs, non licere judicare de causa principali, seu sententia Judicis à quo; licere tamen cognoscere, num protulerit justam vel non justam causam appellandi, ut constat ex L. 5. ff. eod. ibi: *ei, cujus appellatio non recipitur, sufficit, si possit dicere, appellationem suam non esse receptam: quod quæ ratione doceat, admitteretur ejus appellatio. Ubi autem Judex superior cognoverit, eum, cujus appellatio rejecta est ab inferiore Judice; justam attulisse cau-*

sam appellandi, Judex superior perinde judicabit de communi, ac si appellatio admissa fuisset; & Judex, qui appellationem ex tali causa interpositam rejecit, punitur juxta L. à Proconsulibus. 19. C. de appellat. ibi: à præfectis pretorio provocare non sinimus: Quod, si victus oblatam, nec receptam à Judice appellationem affirmet: præfectos adeat, ut apud eos de integro litiget, tanquam appellatione suscepta. Superatus enim si injustè, appellare videbitur, lite perditâ notatus abscedet: At si vicerit, contra eum Judicem, qui appellationem non receperit, ad nos referri necesse est, ut digno supplicio puniatur.

Quæstio est, an, post appellationem interpositam Judex à quo vel pars altera, cujus colligans appellationem interposuit, aliquid innovari possit? Resp. negativè, ex L. sciendum n. 2798. id., quod etiam habetur L. unica ff. Nihil innovari appellatione interpositâ ibi: *appellatione interpositâ, sive ea recepta sit, sive non, medio tempore nihil novari oportet: si quidem fuerit recepta appellatio, quia recepta est: si verò non est recepta, ne præjudicium fiat, quoad deliberetur, utrum recipienda sit appellatio, an non sit? receptâ autem appellatione, tamdiu nihil erit innovandum, quamdiu de appellatione fuerit pronuntiatum; hinc, si quis abstinere ordine justus sit, & provocaverit: eadem ratione potest coetum participare, cum hoc sit constitutum, & sit juris, ne quid pendente appellatione novetur.*

§. VIII.

De effectu appellationis.

2801. Effectus appellationis duplex communiter dicitur, *suspensivus, & devolutivus*; quibus à nonnullis additur tertius, qui est *rescissivus attentatorum*; quid per effectum primum & secundum intelligatur, diximus n. 2694. de tertio autem aliquid à n. 2856. attentatum porro dicitur, & idem valet, ac, *lite & appellatione pendente, innovatum*; quo significatur mutatio statûs rei, seu causæ, de qua sub Judice lis pendet, facta sub prætextu juris, quod putatur ex parte unius litigantis, in præjudicium alterius, & contemptu Judicis

cis Superioris; antequam dicamus de appellationis effectu, præmittimus quæstionem de fatalibus, seu temporibus, infra quæ appellationes sunt interponendæ, introducendæ, prælegendæ, ac finiendæ. Quæstio igitur est 1. quot sint appellationis fatalia, seu tempora? Resp. esse quatuor; dicuntur autem fatalia, quòd illis elapsis intercedat facultas ad appellandum, cæteròquin concessa.

2802. Quæstio est 2. quando interponenda sit appellatio? Resp. primum tempus, seu fatale pro interponenda appellatione esse decem dierum, seu 10. dierum; ut habetur in Authent. *Hodie*, C. de appellat. & colligitur ex c. 8. h. t. in 6. & hoc tempus incipit currere à momento latæ sententiæ, ut notat gloss. in Clem. 3. h. t. V. à die, quod intellige, postquam parti litiganti innotuit, sententiam contra se latam esse, ut dicitur in c. *Concertationi*, 8. h. t. cum enim olim dubitatum esset; intra quod tempus liceat appellare à gravamine extrajudiciali v. g. facta electione, postulatione, provisione: hoc dubium diremit Clemens IV. dicens: *intra dies* 10. appellari posse, numerandos à die notitiæ; cum videlicet appellans scivit gravamen illatum v. g. electionem factam illegitimè; post elapsos autem decem dies, tamen appellare non possit aliquis, tamen per alia juris remedia v. g. electionem irritam esse dicendam, aut rescindendam, ejus revocationem petere non prohibetur: ex quo textu colliges 1. decem dierum spatium, quod datur ad appellandum à gravamine illato cognito, numerandum non esse à puncto temporis, quo aliquis scivit, electionem factam esse, sed cum scivit, *in sui præjudicium factam*, sicuti bene notavit gloss. h. t. Verb. *si verò*, exemplum dans, si aliquis sciverit, ante 3. dies v. g. Caio beneficium collatum, sed eo tempore sibi à Pontifice ejusdem beneficii collationem jam factam fuisse nescierit. Collig. 2. eum, qui plura juris remedia habet, & ab uno eorum exclusus sit, vel superatus, altero experiri non prohiberi, v. g. si quis appellare intra debitum tempus intermisit, vel appellationem deservit, quia in ea succubuit; postea verò per viam nullitatis agere potest, ut hic & in L. *si expressim*. 19. ff. h. t.

2803. Quæstio est 3. quando petendi, & tra-

dendi sint Apostoli? Resp. tempus secundum seu fatale in ordine ad hunc effectum esse 30. dies, intra quos appellans, Apostolos petere, & Judex à quo tradere debet, ut diximus superius, prout habetur c. *abeo*, 6. h. t. in 6. item L. *Præses* 5. C. de appellat. ibi: *Præses Provincia, ad quem appellasti, si non vitio negligentia vestra tempus, quod ad reddendos Apostolos præscriptum est, exemptum esse animadvertit, sed ex fatalis casus necessitate diebus functo eo, qui eos proferebat, id accidisse cognoverit juxta perpetui juris formam desiderio vestro medebitur; & L. Judicibus* 24. C. eod. ibi: *Judicibus non solum appellationis suscipienda necessitas videtur imposita; verum etiam triginta dierum spatia (ex die sententiæ) definita sunt, intra quæ gesta unà cum relatione litigatoribus convenit, præstari: Judice, & officio ejus, si statuta fuerint aliqua parte mutilata, multe subjacentibus.*

2804. Quæstio est 4. quando introducenda sit appellatio? Resp. tertium fatale, seu tempus esse illud, quod constituit Judex à quo, ut appellans Apostolos sibi datos præsentet *Judici, ad quem*, ita, ut si intra tempus tale (quod *introducenda appellationis* vocant) non præsentarit, appellatio deserta censetur, prout dicitur in c. 4. & 5. h. t. & L. *Præses* cit. Et hoc, tempus; intra quod Apostoli præsentari, & appellatio insinuari debent, 6. mensium est, L. 2. Cod. de temporibus appell. ubi tamen observandum, hoc tempus non sic à jure præfinitum esse, ut non etiam, ab homine (videlicet à Judice) secundum causæ qualitatem, & locorum circumstantias determinari possit, adeò ut si Judex determinarit tempus, sive intra quod appellans arripere iter debeat (c. *pervenit* 28. h. t.) sive etiam Apostolos præsentare, seu Judici, *ad quem* se sistere debeat (ut hic junct. gloss. Verb. *Tuei diem*) & appellans non paruerit, appellatio deserta censetur. Et ita apparet, quòd terminus statutus ab homine, imitetur terminum statutum à jure.

2805. Not. porrò ex dicto c. *ad hæc* 27. eod. Judicem à quo non teneri, appellanti terminum *prosequenda appellationis* definire, sed posse, si velit, causam relinquere in dispositione juris communis; debere tamen definire, si pars litigans temerè, & frustratoriè appellaret. Ratio 1. partis est

est ex c. *Personas* 4. h. t. Sic Hostiensis, & alii, ac deducitur ex c. *ad hæc* ibi: *cum à te super aliqua causa fuerit appellatum, fas tibi sit appellantes, appell. remotà compellere, ut per appellationem interpositam prosequantur, vel coram te juris pareant æquitati; ubi nota ly fas est, hoc enim facultatem significat, non necessitatem, & obligationem; quandoquidem non quidquid Judicis potestati permittitur, id subicitur juris necessitati L. 44. ff. de Jud. Ratio 2. partis est ex c. *pervenit*. 28. eod. ibi: *pervenit ad nos, quòd cum V. Ecclesiæ tuæ Canonicum, ut in ea residentiam faceret, monuisses, in appellationem prorupit: cum autem frustratorie dilationis causâ videatur dictus Canonicus appellasse: mandamus, quatenus eum studiosè moneas, ut in eadem Ecclesia residentiam faciat: vel intra terminum eam prosequatur, iter ad nos arripiat veniendi.* Interim verò alicui honestæ personæ, vices ejus in Ecclesia prætaxata, committas, & ei de beneficiis illius assignes, unde possit congruè sustentari. *Quòd, si prælibatus V. alterum istorum adimplere neglexerit, tu de præbenda sua privas eundem, & eam alii idoneæ personæ concedas.* Ex hoc enim deducitur, quòd in tali casu Judex malè ageret (si pars litigans temerè, ac frustratorie appellaret) terminum non definiendo. arg. c. *seq.* nam aliqui appellare possunt solum, ut lites, & mandata Superiorum, per annum vel biennium protrahant; talibus autem *hominum malitijs indulgendum non est; c. plerumque* 17. *de prescript.**

2806.

Quæstio est 5. quando appellans appellationem prosequi, & finire debeat? Resp. quartum fatale esse tempus *ad prosequendam, & finiendam* appellationem, & est *annuale*, seu unus annus; & ex causa justa, etiam *biennium*; constat 1. ex Authent. *Ei, qui*, de temporibus appellat. ibi: *ei, qui appellat, impertitur annus, intra quem secundum se communitève cum Adversario litem exequatur; aut, si justa causa intercesserit, alius annus indulgetur, quo transacto, lite non completâ, rata manet sententia.* Deinde ex jure can. c. *cum sit* 5. h. t. ibi: *si ante sententiam, vel postea fuerit appellatum, hujusmodi appellantibus annus indulgetur: aut ex necessaria & evidenti causa biennium; nisi*

fortè Judex, à quo appellatum fuerit, secundum locorum distantiam, & personarum, & negotii qualitatem recisus tempus fuerit moderatus; *intra quod, si is, qui appellaverit, causam appell. non fuerit prosecutus, tenebit sententia, si post sententiam appellaverit, & à causa sua cecidisse videtur: nec amplius super eodem negotio audietur appellans.* Si verò à gravamine, & ante litis ingressum fuerit appellatum: *hujusmodi audietur appellans, quoniam Sacri Canones, etiam extrajudicium passim appellare permittunt: nec solent hujusmodi dici appellationes, sed provocaciones ad causam.* Si autem ante sententiam quis appellaverit: cogitur illius stare iudicio, *ad quem* nolcitur appellasse.

Ex his deducitur 1. appellationem interponendam esse intra 10. dies ex n. 2802. inducendam intra terminum præfixum per Judicem à quo ex n. 2804. prosequendam, & definiendam intra 1. annum, vel ex justa causa intra biennium, ex n. 2806. Apostolos autem petendos, & dandos intra 30. dies ex n. 2794. Advertendum autem 1. si appellans Apostolos non petat intra præfixum tempus, censeferi eum renuntiâsse appellari. Ut diximus n. 2804. ex c. *ab eo*. Advertendum 2. tempus appellationis introducendæ esse 6. mensium, ut dicitur L. *Tempora* 2. C. de temporibus appellat. quævis hoc tempus à Judice secundum causæ qualitatem, & circumstantiarum qualitatem determinari possit, ut colligitur ex c. *pervenit* 28. h. t. quo casu appellans, qui non paret (nimirum Apostolos non præsentat Judici, *ad quem*, ut se non sistit) censeatur *appellationem deseruisse*; hoc est, ut notat P. Benedictus Pereyra in Elucidario, *contemnere*, non prosequendo, qualiter promissio deserta habetur pro contempta, & non observata. Nam *desertum* habetur pro neglecto L. *quisquis* C. de agricol. & censitis &c.

Advert. 3. pauperi non currere tempus appellationis *inducendæ, prosequendæ, vel finiendæ*, nam impedito non currit tempus ex c. *quia* 5. de Concession. præbendæ, ibi: *Cum illa Lateran. Concilij constitutio* (quod semestrem ad eligendum, vel deferendum, à jure præfixum à die vacantis Ecclesiæ) *contra negligentes tantum fuerit promulgata; mora enim, si*

non

2807

2808

non sit culpabilis, non debet esse detrimento, per L. quod re. 5. ff. si certum petatur. Dixi inducenda, vel prosequenda; nam tempus interponenda, seu decendum, currit pauperi, quando satis est, appellationem voce fieri; cum deficiat titulus excusationis; secus, si facienda est in scriptis, pro qua faciendae sunt expensae, si probet inopiam; Sic Andr. Gail. l. 1. observ. 142.

2809. Advertendum 4. quamvis prosequenda ac definienda, appellationi à quocunque gravamine, etiam extrajudiciali, concedatur annus, vel etiam biennium ex justa causa, ut dictum est; Victorem tamen, seu (ut alii loquuntur) appellatum (nempe alterum colligantem) non teneri expectare lapsum biennii, juxta Authent. 1. C. de tempor. appellat. ibi: *appellatore cessante, cum unus mensis superest ex biennio, licet victori ingredi, ut Reus queratur: quo, sive invento, sive non, suas afferat allegationes, & vel confirmetur, vel rescindatur sententia, in omni casu, absente in expensis condemnando, secundum tempora fatalium dierum.*

2810. Advert. 5. ex Clement. 2. h. t. hæc fatalia, jure communi incipere currere à tempore interpositae appellationis, exclusivè sumpto, illo nimirum die non computato; constat ex textu dictae Clementinae ibi: sicut appellationem judicialem, sic extrajudicialem intra annum à die interpositionis ipsius, vel à die illati gravaminis, ubi à futuro gravamine appellatur, prosequi, & finire tenetur appellans. Quod, si iusto impedimento cessante, non fecerit, debet ejus appellatio deserta censer.

Advert. 6. appellanti incumbere, ut ante finem fatalium acta primae instantiae describi curet, quantum ad suam causam justificandam faciunt, & ea coram Judice ad quem producat ante dimidiam partem fatalium L. 3. C. de tempor. appellat. ibi: *in omnibus incumbendum esse vigilantibus indulgentiâ, quò provocaciones eorum intra statutum tempus introducantur, ita, ut etiam gesta in judicio, contra quod provocatum est, non propè finem temporis tradantur scrinio sacrarum Epistolarum; ne præpediatur per astutias fatalis rei terminus; sed aut statim postquam appellatum sit, aut non minus, quam ante dimidiam partem temporis præbeantur scrinia,*

Tom. II.

ne, (quod per angustias contingit temporum) tardus appellationis fautor suo dispendio refutetur.

Advert. 7. ex Authent. 4. C. de tempore. appellat. si appellatione secuta, novissimo induciarum die, aut pars utraque, aut solus qui appellatione usus est, occurrerit, & suam praesentiam manifestaverit Judici fituto, appellationis examinari negotium, vel ejus Consiliariis, aut his, qui lites intromittunt; & *Judex in definitis diebus eum suscipere differat, nullum præjudicium partibus, aut uni earum ex hoc penitus volumus fieri; sed post hoc examinari appellationes hujusmodi, & legitimam sententiam terminari:* ubi tamen nota, impedimenta, quae allegat appellans ad probandum, citra suam negligentiam elapsum esse tempus fatalium, intra quod non praestitit, quod alias debebat, debere evidenter probari ex L. 5. §. 4. C. de tempor. appellat. ibi: *nisi ipse appellator evidentissimis probationibus possit ostendere, se quidem summa ope nisum, voluisse litem exercere; per Judicem autem, stetit se, vel aliam inexorabilem causam subsecutam, propter quam hoc facere minime valuit;* his praemissis:

Respondendum ad quaestionem initio & propositam, effectum suspensivum appellationis consistere in eo, quod ea interposita suspendatur jurisdictio à quo, sic, ut pendente appellatione non possit sententiam à solutam, executioni mandare, ut colligitur ex c. dilectis 5. h. t. cujus summa sic habet: *per appellationem, legitime interpositam, principale cum accessorij ad Judicem appell. desertur; & sententiae excommunicationis, & interdicti post appellationem late, non tenent. per c. Venientes 19. de jurejurand. ubi Pontifex Innocentius III. reprobatur executionem; sententiae à Consalibus civitatis, ad dominium Papae pertinentis, latam post interpositam appellationem, ibi: cum enim & appellationibus interpositis ad Apostol. Sedem teneamini humiliter & devotè deferre;* (cum & leges, etiam seculares, post sententiam, beneficium appellationis non denegent aggravatis) *ubi sententias appellatione suspensas executioni mandatis:* Nam, ubi à sententia fuerit provocatum, illius effectus suspensus est, ita, ut pro ea non praesumatur urgenti praesumptione,

Xxxx

ut

ur per Covar. pract. c. 6. n. 6. vers. *secundum*. Et pendente appellatione à sententia, omnia remanent integra, & proceditur, ac si sententia lata non esset, Cæf. de Grassis decis. 4. n. 4. de causa possess. Idem habetur in L. 1. §. *fin. ff.* ad Senat. consult. Turpil. ubi dicitur.

2813. Pro intelligentia hujus resolutionis not. quando dicitur, quòd appellatio interposita suspendat Jurisdictionē Judicis à quo, intelligendum suspendi *solum in causa*, in qua est appellatum; non autem *in alijs*; nam appellatio directè solum ordinatur in remedium eorum, qui, per sententiam Judicis inferioris, se gravatos sentiunt, & relevari quærunt; id, quod deducitur ex c. *Proposuit* 24. h. t. ubi dicitur, quòd, tametsi is, qui à Judice appellat super una causa, in alijs causis coram eodem respondere teneatur; tamen *Judex, cum sit appellanti suspectus, non debet eum cogere, si respondere recuset, præterquam de crimine gravi, & manifesto, ob quod ipso facto damnatus videatur.*

2814. Ex hoc deducitur 1. quòd appellatio in causis, in quibus non est appellatum, non suspendat Jurisdictionem Ordinarii; ratio est ex c. *cum teneamur* 17. h. t. ubi, cum Archiepiscopus Cantuariensis quævisisset ex Alexandro III. an, si quispiam à sua sententia appellavit ad Pontificem, & postea ejusdem appellantis possessio (v. g. ædium circa quas controversia versatur, turbata sit ab aliquo, num se junctâ causâ appellationis, turbatam possessionem reformare liceat Archiepiscopo: respondit Pontifex: *quòd si exinde ad ipsum querela pertinerit, id ordine judicario eid. licebit expedire.* Ubi not. per decisionem hujus c. non præjudicari regulæ, quòd appellatio legitimè interposita producat effectum *suspensivum*; si enim appellatū est à sententia in causa proprietatis; & hac appellatione pendente appellans turbatus in possessione, querelam contra turbatorem deponat apud Judicem ordinarium, à ejus definitiva in causa proprietatis appellavit, ordinarius cognoscere poterit super causa possessionis; cum hæc non sit, contra quam appellatum est à sententia. Cum ergo ponamus super proprietate appellationem fuisse interpositam, per consequens soiam proprietatis causam ad Superiorem esse devolutam, reformatio autem possessionis

turbatæ ipsa appellatione pendente articulus sit *diversus*, super quo nec Judex inferior pronuntiavit, nec ad Superiorem appellatum est; nec deinde in præjudicium tendat ipsius appellationis, meritò non speciali aliquo favore, sed secundum regulas generales talis reformatio Judicis à quo licita censeri debet, quod bene docuit Decius hic n. 2. in fine, dum desiderat per hanc reformationem possessionis turbatæ, appellatione pendente, non offendi, sed magis juvari regulam, quæ docet *appellatione pendente nihil esse innovandum.*

Deducitur 2. Judicem, à cujus sententia super certa appellatum est, etiam in alia causa posse recusari; constat clare ex textu cit. c. *proposuit*, ibi: *Judex tamen, à quo idem appellavit (quia illi suspectus est) eum non debet ad respondendum super alijs compellere*; excipe, nisi in crimine gravi. & manifesto, ob quod ipso facto meritò sit condemnandus; quam exceptionem facit ipse textus. Nam in notorijs non potest Judex, tanquam suspectus recusari, ut cum alijs docet Farinaeus in praxi crimin. p. 1. q. 21. n. 126.

Hæc deductio confirmari potest ex c. *Ad hæc* 6. h. t. ubi expressè dicitur, quòd, si quis à Judice in aliqua causa appellavit, pendente appellatione ad eundem in alia causa trahatur (quia v. g. crimen commisit) poterit eum Judicem tanquam suspectum recusare, alioquin stare debet; Judicem ejus, præsertim si ordinarius ejus Judex sit; ubi tamen nota, quòd recusans Judicem, non tantum allegare, & probare debeat, se ab eo in alia causa appellasse; sed etiam probare se ab eodem gravatum & quidem injuste, sive ex intentione: verum hoc postremum (quod injustè, ac ex intentione) non requiritur; cum animus, & intentio, probari non possit, nisi fortè per indicia, ut notat Layman in cit. c. *ad hæc*, n. 4. unde sufficit, probari gravamen, per sententiam illatum, secundum se iniquum esse. Hæc autem probatio facienda erit coram arbitris, communi consensu electis. per c. *cum speciali* 61. h. t. ubi Pontifex providere volens, ne frustratoria Judicium recusationes, vel appellationes fiant, statimus inquit, ut, si allegaverit, se Judicem habere suspectum, coram eodem causam justæ suspicionis assignet, & ipse cum

Adver-

Adversario, vel (si forte adversarium non habeat) *cum Judice, arbitros communiter eligat*: aut, si communiter convenire non possit, absque malitia ipse unum, & ille alium eligat, *qui de suspicionis causa cognoscant*; & si nequiverint in unam concordare sententiam, *advocent tertium*: ut, quod duo ex ipsis decreverint, robur obtineat firmitatis: sciantque, se ad id fideliter exequendum ex injuncto *à nobis in virtute obedientia*, sub obtestatione divini iudicii, *stricto præcepto* teneri. Causa verò suspicionis legitima, coram ipsis intra competentè terminum, non probata, suâ jurisdictione Judex utatur: at ipsâ probata legitime, de recusatoris assensu personæ idoneæ committat negotium recusatus, vel ad Superiorem transmittat, ut in eo ipso procedat, secundum quod fuerit procedendum.

2817. Ex hoc textu habetur, quod à Judice recusato, tanquam suspecto, recusans, & adversarius (si adversarium habet) si verò non habeat (ut quia Judex contra eum in officio procedit) unâ cum Judice, arbitros de communi consensu eligat; & si de arbitris concordare non poterint, unusquisque suum arbitrum eligat, qui de suspicionis causa cognoscant; & si arbitri concordare nequiverint, eligant tertium; ut, quid ex tribus duo decreverint, illud firmitatem habeat. ita ex *dict. c. 61. concludunt Abbas in figurat. casus & n. 10. Vers. in gloss. Tutchus V. suspectus*, concl. 911. n. 1. & alii. Advertendum autem dictos arbitros, esse *arbitros juris*; cum necessitate, seu dispositione juris à partibus in hoc casu eligendi sint, per textum in cit. c. 61. de quo *n. præced.*

2818. Habetur 2. quod à Judice suspecto recusato, causæ suspicionis *proponantur* coram Judice recusato; *probentur* tamen coram arbitris, qui de earum justitia, & injustitia cognoscant, ut docent in præfenti Hofst. col. vers. *hoc enim discutere*: Innoc. n. 2. vers. *hæc enim conjunctio*, Bald. n. 1. & constat ex textu in n. 2816. *Judex* autem *recusatus*, electis arbitris præfigit terminum competentem, intra quem suspicionis negotium terminare debeant; ipsi autem *arbitri* præfigunt terminum *Recusatori* ad probandam causam suspicionis, in quo termino, si causa suspicionis legitima non fuerit probata, idem recusatus Judex ad ulteriora procedet; probata

Tom. II.

autem causâ, negotium de Recusatoris assensu, personæ idoneæ delegant, vel ad Superiorem remittunt, ut ipse procedat prout juris fuerit.

Not. 2. effectum suspensivum appellationis interpositæ restringi solum ad substantiam causæ, à qua appellatum est sic, ut super illa, pendente appellatione, Judex à quo ulterius cognoscere, vel sententiam à se latam exequi non possit; non autem ad reliqua, quæ ab illis diversa sunt, prout constat ex c. *cum teneamur* 17. h. t. Ex quo deducitur, Judicem à quo, pendente appellatione, nihil posse circa ipsam appellationem interpositam, nihil etiam in ejus præjudicium; vel impedimentum, posse tamen in his, quæ ipsam adjuvant, aut faciliorem reddunt, neque per hoc, quod appellans, post appellationem interpositam à sententia contra se lata, si in aliquo turbetur, recurrat ad Judicem ordinarium, & apud eum contra Turbatorem querelam deponat, censetur appellationi renuntiâsse quia id, in quo recurrit, non tangit appellationem (nam quoad causam appellationis jurisdictionis ordinarii suspensa est) sed in alia causa, respectu cujus Judex à quo manet Judex ordinarius; sic gloss. in c. *Cum teneamur*. V. *Prætermis.* & Abbas ibid. n. 2.

Not. 3. ex hoc, quod effectus suspensivus, quem inducit appellatio legitime inducta, Judici à quo suam jurisdictionem suspendat solum quoad causam, super qua appellatum est, ac ea, quæ illum impediunt, illique præjudicant, non quoad alia, rectè videtur sequi, appellantem, etiam pendente appellatione super illa causa in aliis manere sub jurisdictione sui Judicis ordinarii, si quid contra ipsum ad eum deferatur, quamvis recusationem interponere possit, secundum dicta.

Not. 4. dupliciter fieri posse, quod Judex à quo appellatum est, ante sententiam, appellantem ad se citet. 1. ut ei constituat terminum, intra quem coram Judice à quo gravamen probet; 2. ut revocationem gravaminis illati per sententiam, à qua appellat, audiat; quo posito quæstio est, an citatus comparere debeat? de hoc casu extat resolutio Bonifacii VIII. in c. *si à Judice*, 10. h. t. in 6. ad primum enim respondet negativè, & affirmativè ad. 2. textus habet: si à Judice à quo, propter

XXXX 2 gravam.

2819.

2820.

2821.

gravamen, quod tibi proponis illatum, appellas: ad docendum te fore gravatum, & ad audiendam revocationem ejusdem gravaminis (si de ipso docueris) tibi terminus præfigatur: Nec coram eo (cum ipse per se id videre habeat) hoc docere; nec etiam tanquam coram Judice (cum per appellationem sit suspensa ipsius jurisdictio) comparere teneris: nisi ad hoc solum, ut revocationem ipsam audias, si eam duxerit faciendam: aliàs, si non comparueris, & ipse in termino gravamen revocaverit cum effectu: poterit ex tunc liberè in causa procedere, ac si appellatio interposita non fuisset.

2822. Ex hoc textu coll. quando certum est, citari nullam esse jurisdictionem in citatum, contra hunc, esto non compareat, non posse à citante procedi tanquam contra contumacem; vocatus enim, ad forum notoriè incompetens, in illis, minimè tenetur venire; quia datà notoria incompetentià, notoriè deficit jurisdictio, & potestas de publico introducta; & consequenter Judex notoriè incompetens reputatur privata persona L. 3. ibi: *namsi excesserit, privatus est*, ff. de offic. Præsid. & c. conquirente 7. de restitut. spoliat: ac subinde notoriè constat de nullitate citationis; & ita non proponitur aliquod factum superioris, cui obtemperandum sit; arg. L. factum 132. ff. de reg. juris.

2823. Colliges 2. cum in eit. c. Si à Judice dicitur citato, etiam interposità appellatione comparandum esse apud Judicem à quo, si talis Judex revocationem gravaminis per sententiam illati, duxerit faciendam, intelligendum esse, de gravamine imposito per sententiam interlocutoriam; gravamen enim per sententiam definitivam (sicut nec ipsa definitiva) non potest amplius à Judice revocari, ut notat gloss. & c. ibid. V. gravamen & quidem tunc solum, ubi duxerit revocandum cum effectu. ut ait textus. Ceterum, etsi verum sit, citatum ad forum incompetens, posse non comparere citra notam, & pœnam contumaciæ, ubi manifesta & indubitabilis est incompetentià fori; secus tamen dicendum videtur, ubi non est evidens, sed dubia; tunc enim comparandum esse, ne Judex censeatur contemptus, dicitur L. 5. ff. de Judiciis, ibi, *si quis ex aliena Jurisdictione ad Prætores vocetur. debet*

venire. Prætoris est enim æstimare, an sua sit jurisdictio; Vocati autem, non contemnere auctoritatem Prætoris.

Verum hoc intellige in casu, ubi verè dubia est competentia: vel incompetentià; non autem, ubi clarum est privilegium eximens aliquem à tali foro, ac exhibitum est tali Judici, licet, ut sæpè fit ex odio inferiorum Judicum, vel cupiditate prorogandi jurisdictionem, similivè causâ, contra privilegii usum se opponant, violentis accessibus; id, quod à fortiori procedit, ubi ipsum jus nullam parendi necessitatem imponit, ut in præsent. c. si à Judice, de quo super. n. 284. item in Clementin. Pastoralis §. notorium, & c. ceterum, de re judic. l. ult. ff. de Jurisdic. omni. jud. c. ult. §. statuto, de constit. & per totum tit. c. si a non competenti jud. sic DD in c. ceteras, per text. ibi, juncta gloss. vel. Abb. n. 10. de sentent. & re judic. & inc. 2. à n. 16. de dilation. Innocent. n. 3. Covar. lib. 1. var. c. 1. n. 10. in princ. & practic. c. 25. n. 2. Marant. de ordine Judic. part. 6. cap. de sententia 116. ita fr. Emmanuel. quest. Regul. tom. 1. q. 36. art. 4. colum. 3. in princ. tom. 2. quest. 59. art. 5. in princ. Sanchez de matrim. lib. 7. disput. 33. n. 32. post princ.

Not. 5. quamvis appellans veritatem appellationis non teneatur probare coram Judice à quo; posse tamen; si ipse velit, ut dicitur c. interposita. 70. h. t. id. cujus Summa illud exhibet sub his verbis: *ad justificandam appellationem, ex causa interpositam, probare oportet causa veritatem coram Judice ad quem, nisi fuerit coram Judice à quo ablata probatio, & rejecta.* Ex hac resolutione ulterius deducitur, ad justificandam appellationem, coram Judice ad quem, non sufficere, quòd appellans coram ipso ostendat, se appellasse allegatâ causâ probabili, nisi etiam vel probet veram esse; vel se Judici à quo se ad ejus veritatem probandam, obtulisse, & admissum non esse; quod etiam procedit, si notorium sit, exceptionem (quam coram Judice à quo, opponit, appellans, veram esse, ut si præsumptio stet pro excipiente, licet Judex à quo, exceptionem rejiciat, prout colligitur ex c. 2. de restitut. spoliatorum in 6.

Not. 6. in questione an excommunicatus, vel interdictus personaliter, post interpositâ

terpositam appellationem, posset nihilominus, etiam pendente appellatione contra dictam sententiam, absolvi à *Judice à quo*, licet adversarius in causa contradicat, vel contra appellet? responderi affirmativè? *Quà fronte* 25. h. t. ubi, postquam Pontifex reprehendit Archiepiscopum Cantuariensem, propter quosdam commissos defectus in aliis materiis, respondet ad quaestiones sibi propositas, nimirum, quòd, si quis pro contumacia, vel alia qualibet causa, interdicto, vel excommunicatione, tenetur adstrictus, & offert se ad justitiam, de his, pro quibus sententiam ipsam excepit: *Judex eum (ne in excommunicatione decedat) absolvere poterit, etiam si pars adversa; ne absolvatur, appellationis obstaculum interponat*: ab ipso tamen ante absolutionem, *sufficiens cautione recepta*, quòd vel in praesentia Rom. Pontificis, ad ejus audientiam appellatur, si maluerit adversarius; vel coram *Judice*, cui causam delegaverit, juris pareat aequitati. De his etiam, qui conqueruntur, se irrationabiliter excommunicationi, vel interdicto suppositos, illud idem dicimus, etiam si hi, qui hujusmodi protulerunt sententiam, ad sedem Apostolicam duxerint appellandum.

2827. Ex hoc deducitur 1. excommunicato appellante ad sedem Apostolicam, posse non obstante appellatione peti à *Judice* absolutionem; & ab hoc eam conferri debere; etiam contradicente adversario, salvà interim appellatione, praestitâ tamen prius cautione; tum quia cursus appellationis per hoc non impeditur; tum quia id postulat excommunicandi necessitas, ne priusquam appellationem prosequatur, decedat in excommunicatione, vel interdictus personaliter; id, quod non procedit, si appellet *suspensus*; tunc enim absolutionem petere debet à *Judice ad quem*; cujus ratio est, quia suspensio non privat Sacramentorum perceptione, suffragiis communibus, sepulturâ Ecclesiastica &c. sicut excommunicatio, & interdictum? V. *suarez de Censuris d. 29. sect. 2. à n. 3.*

2828. Not. 7. excommunicationem latam in aliquem, postquam legitimè appellavit, invalidam esse, & sic excommunicato non obstante excommunicatione, divina

celebranti; propter hoc non esse movendam quaestionem; habetur expressè in *c. ad praesentiam* 16. h. t. Cum enim Rodolphus Presbyter à sententia Eboracensis Archiepiscopi appellasset ad Papam, & hoc non obstante Archiepiscopus illum excommunicasset, Alexander III. certis *Judicibus* causam delegavit, qui, licet de jure excommunicatus non esset, eum tamen absolvi curarunt, intellige, *ad cautelam*; quoniam verò dictus Presbyter, non obstante appellatione, divina celebravit, propterea fortasse magis gravandus ab illo Archiepiscopo, Pontifex ei scribens: *mandamus, inquit, quatenus praedictum Presbyterum pro eo, quòd post excommunicationem, contra appellationem factam divina cantavit, nullatenus inquietes; sed ad eum statum reducas omnia, in quo erant tempore appellationis emissa.*

Ex hac definitione sequitur 1. excommunicationem latam post legitimè interpositam appellationem, irritam esse, potest etiam dicitur *c. per tuas* 40. §. *Nos igitur*; de sent. excommunic: tum quia per illam appellationem *Judici à quo* suspensa est jurisdictio suspensione non tantum prohibente, sed etiam annullante illius usum, ut pat. ex *textu c. ad praesentiam*; tum quia legitimè appellans, contumax censeri non potest, consequenter nec excommunicari; si tamen *Judex ad quem* appellationem *frivolam* fuisse judicavit, tunc excommunicatio lata post appellationem, cui *Judex, à quo* non detulit, valida reputabitur; quia, ut Abbas ait in *c. Pastoralis* .53. §. *Verum n.* 14. h. t. Sayr. in *Theaur. lib. 1. c. 6. n. 27.* appellatio *frivola* non suspendit jurisdictionem *Judicis*.

Sequitur 2. eum, qui divina peragit, postquam excommunicatus, vel suspensus ipso jure notoriè irrita, non esse censendum irregularem; ratio est ex *textu dict. c. ad praesentiam*: ex hoc autem, quòd quis in tali casu absolvi petat *ad cautelam*, non fatetur, se ligatum; sed solum cavet scandalo, quòd nasci posset in aliis, si viderent, divina celebrantem, tanquam contemneret Censuram, vel sententiam excommunicantis, aut suspendentis.

Not. 8. sententiam Censuræ, latam

XXXX 3 sub

2829.

2830.

2831.

sub conditione, suspendi per appellationem contra illam interpositam, ante conditionis eventum per c. *Præterea* 40. h. t. ubi Cælestinus III. interrogatus, an Titius Censuram incurrat, latam ab Episcopo, vel alio Superiore Eccllesiastico *sub conditione, si non satisfecerit* intra tot. v. g. 20. dies, si Titius ante conditionis eventum appellavit legitimè, & post hoc intra tempus præfixum non satisfecit? respondit: *videtur nobis, quòd hujusmodi sententiam appellationis obstaculum debeat impedire*, Vnde, quando dicitur, dispositionem conditionalem, adveniente conditione purificari adeo, ut per jurisdictionem perinde se habeat, ac si in principio purè facta esset, ut dicitur *L. portor II. §. 1.* qui portiores in pignor: respondetur: id verum esse in casu, quo fictioni locus esse potest, ut in hoc casu nequit ei esse locus, quando non est præstita satisfactio, sub cuius conditione lata est; probr: *non ante conditionis eventum*, ut ex se patet; *non etiam post interpositam ante conditionis eventum*; quia jurisdictio, à qua valor sententiæ pendet, suspensa est; ergo.

2832.

Not. 9. in dato casu appellationem à sententia *sub conditione* lata, posse legitimè interponi etiam post decendum, si conditio nondum impleta sit; ratio sumitur ex cit. c. *præterea* 40. h. t. ubi dicitur, quòd, si quis Judex ita protulerit sententiam, *nisi sempronio intra 20. dies satisfeceris, te excommunicatum, vel suspensum, aut interdictum* esse cognoscas: ille, in quem fertur sententia medio tempore appellans, ad diem statutum minime satisfecerit, interposita tali appellatione tutus existat; cuius ratio est, quia præcipiens aliquid sub Censura incurrenda, nisi hoc fiat, pendente conditione continuò gravat, & ideo continuò à tali gravamine appellari potest, donec conditio impleatur; secus est, si conditio impleta sit; quia tunc sententia, & censura per eum lata statim vices sumit, ut dicitur c. *Pastoralis* 53. h. t. §. *verum*, ubi dicitur, quòd excommunicatio (intellige *pura*) secum trahat executionem, & per appellationem, post interpositam, non suspendatur.

2833.

Not. 10. per appellationem *frustraneam* (etsi non sit *inhibita*) non impeditur executionem sententiæ, à qua fuit appellatum, *seclusa, inhibitione* Judicis ad

quem, intimatà Judici, à quo; constat ex cit. c. *Pastoralis* 53. h. t. ibi: nos attendentes, quòd per appellationem *frustratoriam* consequenter, appellationi *frivole*, vel *frustranea non competere effectum suspensivum*, nisi executio sententiæ per Judicem ad quem inhibeatur. Quando autem Layman in cit. c. *Pastoralis* n. 2. dicit, quòd excommunicatio lata ab homine non suspendatur per appellationem; quia excommunicatio, & omnis propriè dicta censura executionem latæ sententiæ seculum trahit, videtur intelligendus, si appelletur à sententia *purè*, non autem *conditionaliter* lata, & appellatione ante conditionis eventum interposita.

Not. 11. dubitari, an appellatio ex causa probabili, sed in iure non expressa inducat effectum suspensivum, sententiæ Judicis à quo? de effectu *devolutivo* affirmandum esse constat ex dict. à n. 1783. de effectu *suspensivo* quidam dubitant, ut exposuimus à n. 1794. sed ibi locuti sumus de casu appellationis à sententia delegati, cui commissà est cognitio causæ sub clausula *appellatione remota*; hinc esto non obstante hac clausulà nonnulli dictæ appellationi concedant effectum etiam *suspensivum*, ut notavimus n. 1784; in casu tamen, ubi ea clausula non est apposta, à fortiori conceditur illi effectus *suspensivus*; quia c. *Pastoralis*, exigens *causam jure expressam*, ac removens appellationem ex causa *jure non expressa*, signantè loquitur de casu, ubi appellatur à sententia Commissarii cum clausula: *appellatione remota*.

Et ideo Navarrus in c. *Cum contingat*, de rescript. remedio 6. n. 8. valde probabiliter docet, post extravagant: Constantiens: hodie semper appellari posse ab excommunicatione (cà demptà, quæ ob sacrilegam clerjci percussorem incurta est) ad eum finem, ut Judex à denuntiatione abstinere debeat, si appellans causam non frivolam afferat, sed talem, quæ, si probata sit, legitima censeatur. Ratio est, quia per denuntiationem novum excommunicato gravamen, & ligamen infertur, ut videlicet ab aliis vitandus sit; quamvis hanc exceptionem non admittat Suar: de censur. D. 3. in fine.

Not. 12. quòd appellatio, legitimè interposita, pariat non tantum effectum suspen-

Impensivum jurisdictionis Judicis à quo, ut constat ex dictis à n. 2784. sed etiam devolutivum Judicis ad quem, ita quidem; ut cognitio causæ (super qua appellatum est) ad Judicem, ad quem appellatum est, devolvatur, & hic r. de justitia appellationis (non autem Judex à quo) cognoscere debeat; & si justam repererit, etiam causam principalem definire; sic textus in c. ut debitus 49. h. t. ibi: cum autem ex rationabili causa putaverit appellandum, coram eodem Judice, causa probabili appellationis exposita, tali videlicet, quæ si foret probata, deberet legitima reputari, superior de appellatione cognoscat: si minus rationabiliter eum appellasse constiterit: illum ad inferiorem remittat, & in expensis alteri parti condemnat; alioquin ipse procedet, salvis constitutionibus de majoribus causis ad Sedem Apostolicam referendis.

2837. Ex hoc deducitur 1. quòd, si appellatio ab interlocutoria à Judice ad quem justificata sit, hoc est, facta censetur ex causâ legitima, & probabili, etiam causâ principalis ad eum devoluta censetur, ita, ut eam perinde, ac prior Judex, in cuius locum veluti succedit, cognoscere, & definire possit: Sin autem appellatio à Judice ad quem, non justificetur, tunc appellantem in expensis condemnare debeat, & causam remittere ad Judicem à quo; præterquam si is appellationi detulerit, ideòque jurisdictionem veluti abdicat c. Appell. 5. h. t. 6.

2838. Deducitur 2. quòd in causis majoribus (seu quæ Sedi Apostolicæ specialiter reservatæ sunt) semper appellari potest ad Papam, nullâ etiam expressâ ratione; siquidem hæc ratio sufficit, quòd sit causâ una ex majoribus, circa quas inferiores se non immiscere debent Judices; colligitur ex c. Majores 3. de Bapt. Deducitur 3. quòd Judex appellationis, justificatâ appellatione (quod requiritur, quando interpositâ non est delatum per Judicem à quo) cognoscat etiam de articulo, à quo non fuit appellatum; ita Surdus decisione 175. n. 8. apud Barbof. in cit. c. 59. n. 7.

2839. Deducitur 4. plures esse casus, in quibus, non obstante appellatione, proceditur ad executionem sententiæ, quando scilicet appellatio interposita non parit, ni-

si effectum devolutivum; talis est appellatio à sententia excommunicationis jam sortitæ vires; ita Sylvester V. appellatio n. 1. de quo tamen V. dicta supra. Ex Navarro; talis etiam est appellatio à sententia, quæ est omnino irrita, & nulla; tali enim casu cum ad executionem sententiæ, quæ omnino irrita est, nulla detur jurisdictionis; sane suspendi non potest; licet contra ipsam recurri possit ad Superiorem; & hoc duntaxat sensu appellari à sententia irrita, & nulla; ita Sylvester cit. & alii. Plures casus refert Barbof. cit. à n. 14.

Not. 13. per appellationem legitimam, etiam de his, quæ causâ principali, super qua est appellatum, accessoria sunt, Judicem ad quem, seu appellatum, posse judicare ex c. dilectis 55. h. t. ibi: quia tamen per appellationem, ad nos interpositam, ex parte Decani, cui etiam officialis duxerat deferendum, Apostolos concedendo non solum principale negotium, sed accessoria etiam ad nostrum referebantur examen, eandem sententiam, post appellationem promulgatam, decernimus viribus caruisse.

Not. 14. quòd Papa causam, coram inferiori Judice propositam, possit ad se advocare, & per hoc processus deinde facti per inferiorem Judicem non valeant, perinde, ac si ab eo fuisset legitime appellatum; ut habetur in c. ut nostrum 56. h. t. Cum enim Cancellaria Ecclesiæ Mediolanensis tanto tempore vacasset, ut ad Sedem Apostolicam ejus collatio devoluta videretur, Innoc. III. mandavit Archiepiscopo ut Hannibali Cancellariam conferret; sed Archiepiscopus diversa rescribens, alterâ vice respondit, se 10. mensibus priusquam Bullam Pontifex acceperat, collationem fecisse Henrico; tum Pontifex jussit, ut Henricum, cui collatio facta referebatur, cum testibus &c. ad jus suum prosequendum Romam mitteret, sed Archiepiscopus, non obstante hoc mandato, dicto Henrico Sigillum Cancellariæ contulit. His intellectis Innocentius mandat quibusdam delegatis; si ita se rem habere cognoverint, quòd videlicet Sigillum traditum sit, postquam Papa totius negotii cognitionem ad se avocaverat, traditionem irritam decernant, prohibentes Henrico, ne Sigillo unquam uti presumat; quia plus aliquid

2840.

2841.

aliquid est, *Papam ad se causam avocare, quam ad ipsum super causa appellari.*

2842. Ex hoc deducitur 1. quod Princeps Supremus causam, motam coram inferiore, ad se advocare possit, ut ex hoc casu colligunt communiter Doctores; quod intellige, si inferior ab illo jurisdictionem accepit; nam, qui alteri eam concessit, sibi ipsi ampliolem, & uberiorem reservavit; si autem Judex inferior, aut minus dignus, jurisdictionem non accepit à digniore, avocationis locus non est; sic Episcopus causam quamlibet à Vicario avocare potest, ad suam cognitionem; cum enim Vicario omnem potestatem arbitrato suo, seu ad nutum auferre, sive *removere ipsum possit.* Clem. 2. junct. gl. Verb. *electionem*, de rescriptis: poterit etiam causam quamlibet ab ejus jurisdictione subtrahere, teste Abbate hic n. 2.

2843. Deducitur 2. quod si Princeps aliquod negotium ad se advocaverit, & suæ cognitioni reservaverit, non admittetur prorogatio in alium quemcunque Judicem sine consensu Principis reservantis. Deducitur 3. *avocationem causæ potentioris esse appellationem*; nam illa jurisdictionem Judicis à quo magis impedit, quam ista; nam avocatio causæ consistit in facto procedente ex mera facultate Superioris, ita, ut de ratione avocationis querendum non sit; eum sufficiat avocantis voluntas; at verò appellatio consistit in jure, ita, ut si frivola, seu irrationabilis sit, Judicis jurisdictionem, & processum impedire non possit. *c. cum appellationibus 5. h. t. in 6.*

2844. Deinde appellatio interposita non impedit effectum consecutum, seu conexum, intellige *separabilem*, qualis est traditio possessionis beneficii, post cujus collationem appellatum est, ut notat Abbas in *c. Pastoralis 53. §. Verum, h. t. n. 4.* nam lite, vel appellatione pendente non prohibetur aliquis uti possessione sua, *c. 1. ut lite pendente*: at verò avocatio causæ omnimodam inhibitionem continet, ut in ea causa, seu negotio, ulterius procedi nequaquam possit. Hinc in casu dict. *c. ut nostrum*, postquam Pontifex causam super officio Cancellariæ ad se advocavit, Henricus cui ejus officii possessionem traditione Sigilli Archiepiscopus contulerat, ne Sigillo quidem uti poterat, ut patet ex textu.

Si quæras, an avocatio causæ, vim suam obtineat, *antequam innotescat ei, à quo fit*, ad impetrationem partis, si careat clausula decreti irritantis? Resp. negativè; cum sit odiosa, & in dubio extensio præsumi non debeat, ut docet Innocentius in *c. cum M. de constitut.* secus tamen dicendum foret, si avocatio facta esset *motu proprio* Principis, ut vult Francus in *cit. c. ut nostrum. q. 1.* quod procedit in sententia eorum, qui volunt, leges irritantes obtinere vim, etiam ignoratas ab his, quibus per eum jurisdictionis tollitur, aut suspenditur, de qua V. dicta L. 1. tit. 2. de constitut. & lege irritante à n. 1144. & 1174.

§. IX.

De inhibitione faciendâ.

2846. **P**ER inhibitionem hæc intelligitur prohibitio per Judicem *ad quem*, facta Judici à quo, ne ad executionem sententiæ, à qua provocatum, seu appellatum est, procedat, vel quidquam, appellatione pendente, immutare, vel agere eorum attentet, circa quæ appellatio, legitime recepta, jurisdictionem ejus ligat. Hæc porò inhibitio necessaria non est, quando Judex à quo interpositæ appellationi detulit, ut notat Andr. Gail. l. 1. observ. 144. n. 3. (sic enim ipse per ejusmodi delationem jurisdictionem abdicavit, seu quoad causam appellationi subjectam cessit) quod Haunoldus tom. 5. tr. 5. n. 479. §. *Deinde*, verum censet, quancumque Apostolos, etiam *refutatorios* dedit; quia per jura etiam tunc non licet illi procedere, donec cognoscatur de causa appellationis, ut supra dictum, saltem quando injustitia appellationis non est evidens: videtur tamen expedire, ut etiam in hoc casu postremo inhibitio petatur, & concedatur, ne Adversarius interim aliquid attentet; quibus positis:

2847. Questio est, quando à Judice *ad quem* eum effectu faciendâ sit inhibitio? ante responsum not. quæstionem non procedere in casu, quo à *definitiva* appellatum est, vel ab interlocutoria, vim definitivæ habente (sic enim finit Judicis processum) quia tunc usitatum est, ut Judex statim cum receptâ appellatione partes citet, etiam inhibeat Judici à quo, ne ad executionem